

การส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*

THE PROMOTION OF BAN CHAN LOM SCHOOL TO BECOME
THE TOURIST ATTRACTION OF LEARNING IN ACCORDANCE WITH
THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY

ธนพล วียาสิงห์

Thanapol Viyasingsh

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Sisaket Rajabhat University, Thailand.

Email: thespecail07@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบล ลมศักดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมในการ ส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน และการประชุมสนทนากลุ่มย่อยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการ สังเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนบ้านจันลม มีวิสัยทัศน์โรงเรียนในการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้พันธกิจ คือ จัดการศึกษาโดยน้อมนำแนวพระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระ ราชปณิธาน พระบรมราโชบายมาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ชุมชนบ้านจันลม มีกลุ่ม อาชีพหลายกลุ่ม เช่น มีกลุ่มสตรีทอผ้า มีกลุ่มอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น ประเพณีแซนโหม่ง การ ทำบุญตักบาตร มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และมีป่าชุมชนที่ร่วมกันอนุรักษ์ และแนวทางการส่งเสริม โรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ควรมีการ ส่งเสริมนำทรัพยากรโรงเรียนบ้านจันลมมาบูรณาการกับทรัพยากรในชุมชนมาจัดให้อยู่ภายในโรงเรียน

* Received: 29 March 2023; Revised: 27 August 2023; Accepted: 27 August 2023

เพื่อจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และในที่ประชุมมีมติว่าโรงเรียนควรส่งเสริมกลุ่มอาชีพและ
ปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมด้วยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน และส่งเสริม
ให้มีจุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน

คำสำคัญ: การส่งเสริม, แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research were 1) to survey resources in schools and communities in Ban Chan Lom, 2) analyzing the potential of schools and communities of Ban Chan Lom in promoting Ban Chan Lom School as a tourist attraction for learning, and 3) to determine the guidelines for promoting Ban Chan Lom School as a tourist attraction for learning by the use of the qualitative research. It is collecting the data by in-depth interview from 40 target groups and focus group from 12 key informants for bringing the data received for synthesizing, concluding and presenting the descriptive data.

The research findings were as follows: 1) Ban Chan Lom School is a school vision by learners and quality schools Introduce the king of science to sustainable development under the mission is to provide education by introducing royal guidelines, royal wishes, and royal directions to integrate the learning process, 2) Ban Chan Lom Community there were many professional groups such as women weaving groups and conservation groups such as San Donta tradition, offering alms to monks. There was a natural water source, there were community forests that people conserve together. There was a secondary occupation which are becoming increasingly active today. The Ban Cham Lom School Promotion guidelines was a tourist attraction for effective learning as the sufficiency economy philosophy such as promotion the Ban Cham Lom School resource including integration with resources in the community Including various wisdom to be placed under the school in order to be a tourist attraction for learning and at the meeting that to support occupational groups and landscape adjustment in Ban Chan Lom School and

adopt the sufficiency economy philosophy as the main tool to drive and promote the check-in or photo-taking spots in schools.

Keywords: Promoting, tourist attraction for learning, sufficiency economy philosophy

บทนำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวม เพราะการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนานั้นมีองค์ประกอบที่หลากหลายเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกัน โดยเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดความยั่งยืน คำว่า พอเพียง คือ การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสามประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ค่อยเป็นค่อยไปตามขั้นตอนจนเกิดความมั่นคงที่สูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ทำให้ประชาชนสามารถดำรงตนได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบันได้มีการนำแนวทางมาประยุกต์ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต มี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบสำหรับโรงเรียน หรือบ้านเรือนของนักเรียนที่มีพื้นที่สำหรับการทำนา และการเกษตร มีแหล่งน้ำพอเพียง สามารถจัดกิจกรรมโดยการจัดแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามแนวทางของเกษตรทฤษฎีใหม่ตามขั้นตอนที่ 1 เต็มรูปแบบ รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบสำหรับโรงเรียน หรือบ้านเรือนของนักเรียนที่มีพื้นที่ไม่มากนัก ไม่มีพื้นที่ในการทำนา โรงเรียนสามารถจัดแบ่งพื้นที่ให้นักเรียนปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกพืชสมุนไพร ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ โรงเรียนอาจมอบหมายให้นักเรียนไปทำกิจกรรมนี้ที่บ้านของนักเรียนได้ด้วย รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบสำหรับโรงเรียนที่มีพื้นที่น้อย โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนทำการเกษตรแบบใช้พื้นที่แคบ นอกจากนั้น โรงเรียนยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียนประดิษฐ์ชิ้นงานจากภูมิปัญญาชาวบ้าน และในการจัดกิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบ สามารถฝึกนิสัยในการประหยัด การลดรายจ่าย การมีผักปลอดสารพิษไว้รับประทาน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมช่วยเหลือด้านการตลาด เช่น จัดตลาดนัดจำหน่ายผลผลิตของนักเรียน หรือจัดกิจกรรมสหกรณ์ เป็นต้น และการนำแนวคิดด้านทักษะในการทำงานเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน เช่น การทำงานเป็นการมีนิสัยรักการทำงาน การรู้จักวิเคราะห์งาน การวางแผนการทำงาน และการรู้จักปรับปรุงงานอยู่เสมอ ตลอดจนการนำแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (ทศนา เขมมณี, 2546)

จากการลงพื้นที่โรงเรียนบ้านจันทรม ตำบลมดักดี อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่เหมาะสมในการสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ ด้วยการสร้างฐานการเรียนรู้

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู ได้นัดผู้นำชุมชน พร้อมผู้ปกครอง นักเรียนมาประชุมกัน และจากการประชุมมีมติว่า เห็นด้วยที่จะส่งเสริมให้โรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นให้นำทรัพยากรที่มีในชุมชนมาเป็นวัสดุหลักเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการบูรณาการการเรียนการสอน นอกจากโรงเรียนจะเป็นสถานศึกษาในระบบแล้วยังเป็นสถานฝึกอาชีพของชุมชน และปรับปรุงบริเวณในโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่สามารถท่องเที่ยวได้ มีจุดถ่ายรูปได้ มีกิจกรรมให้ผู้เยี่ยมชมได้ร่วมกิจกรรมด้วย ซึ่งโรงเรียนเองจะสามารถส่งเสริมภูมิปัญญาในชุมชนควบคู่กันไปด้วย สามารถพัฒนาจัดทำศูนย์พัฒนาอาชีพให้กับนักเรียนได้ด้วย ที่สำคัญก็คือ ทำให้โรงเรียนมีแหล่งท่องเที่ยวสร้างที่สร้างสรรค์ ดึงดูดใจให้นักเรียนอยากมาโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมสวยงามและเป็นแหล่งเรียนรู้ไปด้วยในตัว จะทำให้โรงเรียนและชุมชนดังกล่าวสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นเกิดวิกฤติใด ๆ ชุมชนแห่งนี้ยังสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข และยังสามารถทำให้ชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่รอบๆ เข้มแข็งไปด้วย ในที่สุดโรงเรียนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลมดคักดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลม เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการศึกษา

1.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1.1.1 ประชากร คือ ประชาชนทุกวัย ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยในพื้นที่บ้านจันลม ตำบลมดคักดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 513 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 255 คน

เพศหญิง 193 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 118 หลังคาเรือนที่อาศัยอยู่บ้านจันลม ตำบลมศักดิ์ อำเภอยุชชินธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ (โรงเรียนบ้านจันลม, 2566) และประชากรเพศชาย และเพศหญิง จำนวน 258 คน แยกเป็น ครูจำนวน 16 คน นักเรียนชาย 120 คน นักเรียนหญิง 122 คน ที่อยู่ใน โรงเรียนบ้านจันลม ตำบลมศักดิ์ อำเภอยุชชินธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ (โรงเรียนบ้านจันลม, 2566)

1.1.2 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันลม จำนวน 1 คน ตัวแทนครูโรงเรียนบ้านจันลม จำนวน 8 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 20 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

1.1.3 กลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันลม จำนวน 1 คน คณะครูที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 คน ผู้ใหญ่บ้านจันลม จำนวน 1 คน และคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 5 คน

1.2 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาวิจัย ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1) การสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนบ้านจันลม 2) การสำรวจทรัพยากรในชุมชนบ้านจันลม 3) การวิเคราะห์ศักยภาพโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมแบบบูรณาการ และ 4) แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการทั่วไป

1.3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษาในโรงเรียนบ้านจันลม ตำบลมศักดิ์ อำเภอยุชชินธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยกำหนดกรอบตามวัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การศึกษาสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลมศักดิ์ อำเภอยุชชินธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และบทบาทและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 ข้อมูลบริบทและสภาพภูมิศาสตร์โรงเรียน รวมทั้งวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนบ้านจันลม และตอนที่ 3 กิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียนบ้านจันลม 2) การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน (2) การวิเคราะห์ศักยภาพ

โรงเรียนบ้านจันลม และ 3) กำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากตัวแทนโรงเรียนบ้านจันลมและชุมชนบ้านจันลม ในประเด็นแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ดำเนินการสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลลลศักดิ์ อำเภอยุชันธ์ จังหวัด ศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้ทำการประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน และเพื่อรับทราบกรอบแนวคิดการวิจัย และทบทวนเอกสารการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากนั้นผู้วิจัยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ นำข้อมูลที่ได้มาแยกประเด็นตามกรอบการวิจัย และสร้างข้อสรุปจากการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการวิจัยแบบพรรณนาความ (Descriptive)

ช่วงที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน 2) การวิเคราะห์ศักยภาพโรงเรียนบ้านจันลม ด้วยวิธีการประชุมสนทนากลุ่มย่อยในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการวิจัยแบบพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการวิจัย

1) การสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลลลศักดิ์ อำเภอยุชันธ์ จังหวัด ศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านจันลม ตำบลลลศักดิ์ อำเภอยุชันธ์ จังหวัด ศรีสะเกษ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ เขต 3 เป็นโรงเรียนขนาดกลางขยายโอกาส มีนักเรียนจำนวน 242 คน และครูจำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 258 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีวิสัยทัศน์การพัฒนาโรงเรียนที่ผู้เรียนและโรงเรียนมีคุณภาพ น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจุดเน้นพัฒนาของโรงเรียนบ้านจันลม คือ การขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติงานในรูปของโครงการและกิจกรรมตลอดมา กล่าวคือ มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นตัว

วัดผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านจันลม เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์/เป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้ทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมเสนอโครงการและกิจกรรมที่จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของโรงเรียน มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถทำให้การแปลงนโยบายและกลยุทธ์นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนารถพิตร์ ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” สอดคล้องตามแนวทางการดำเนินการโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับนโยบายและเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดให้เป็นจุดเน้นของการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนบ้านจันลม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนได้มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีในโรงเรียนให้สามารถสนับสนุนสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ อาทิ การจัดสรรน้ำหน้าโรงเรียน บ่อเลี้ยงปลา แปลงผัก โรงเรือนกางมุ้ง มะนาวท้อ โรงเลี้ยงหมู บ่อปุ๋ยหมัก โรงเลี้ยงไก่ โรงเพาะเห็ด บ่อเลี้ยงกบ กระชังปลา แปลงปลูกข้าว และมีอาคารศูนย์เพื่อการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะชีวิตอย่างพอเพียง และพัฒนาไปสู่ทักษะการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2) การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ศักยภาพในชุมชน บ้านจันลมเป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลมดักดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวนประชากรรวม 513 คน แบ่งเป็นเพศชาย 255 คน เพศหญิง 193 คน จำนวนครัวเรือน 118 ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มสลับดอน มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวหอมมะลิ มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีป่าชุมชนที่ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์ไว้ ส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่ง ประกอบด้วยป่าไผ่ ยาง ไม้เต็ง ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้กระบาก อยู่โดยรอบบ้านจันลม ป่าตะกวน ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านกะเจา มีเนื้อที่ประมาณ 603 ไร่ และป่าใหญ่หนองกาด ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านหนองกาด มีเนื้อที่ประมาณ 194 ไร่ สภาพทางสังคมของบ้านจันลม ประชาชนมีวิถีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย

พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านและตำบลในการสืบสาน ประเพณีของตำบล อันได้แก่ ประเพณีแห่เทียนพรรษา การทำบุญตักบาตรเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ประชาชนใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการสื่อสาร และมีภาษาท้องถิ่นที่พูดกัน ในท้องถิ่นคือภาษาเขมร และภาษากูย (ส่วย) ซึ่งศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ของบ้านจันลมให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) มีกลุ่มอาชีพหลายกลุ่ม เช่น มีกลุ่มสตรีทอผ้า แต่ไม่โดดเด่นเท่ากับบ้านยาง หมู่ที่ 7 2) มีกลุ่มอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น วัด บ้านจันลม ประเพณีแห่เทียนพรรษา การทำบุญตักบาตรเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 3) มี แหล่งน้ำตามธรรมชาติ คือ หนองจันลม 4) มีป่าชุมชนที่ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์ไว้ ส่วนใหญ่เป็นป่า โปรง ประกอบด้วยป่าไผ่ยาง ไม้เต็ง ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้กระบาก ฯลฯ และ 5) มีการประกอบอาชีพ ปศุสัตว์เป็นอาชีพรอง โดยเฉพาะการเลี้ยงโค กระบือและสุกร ซึ่งเริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

2.2 ศักยภาพโรงเรียน โรงเรียนบ้านจันลมเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางขยาย โอกาสถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 การบริหารจัดการของโรงเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ โดย ศักยภาพของโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) มี วิสัยทัศน์โรงเรียน คือ ผู้เรียนและโรงเรียนมีคุณภาพ น้อมนำศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 2) มี พันธกิจ คือ จัดการศึกษาโดยน้อมนำแนวพระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชปณิธาน พระบรมราโชบายมาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยั่งยืน 3) มีเป้าประสงค์ คือ มีการจัด การศึกษาที่น้อมนำแนวพระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชปณิธาน พระบรมราโชบาย มาบูรณา การในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยั่งยืน 4) มีกลยุทธ์ระดับองค์กร คือ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการน้อมนำ ศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 5) มีกลยุทธ์สถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ให้มีวินัย คุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่ดี ตรงประเด็นกลยุทธ์ คือ จัดการศึกษาโดยน้อมนำแนว พระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชปณิธานพระบรมราโชบาย มาบูรณาการในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้ยั่งยืน และ 6) มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรชุมชนที่ สามารถต่อยอดพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งการเรียนรู้ อาทิ มีที่นาแปลงเล็ก ๆ ข้างสระน้ำใน โรงเรียน มีนักเรียน บุคลากรครูและชุมชนที่พร้อมจะร่วมพัฒนาโรงเรียน จึงส่งผลให้ชุมชนและ ผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนให้การยอมรับการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน และทำให้ได้รับ ความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีทุกครั้ง

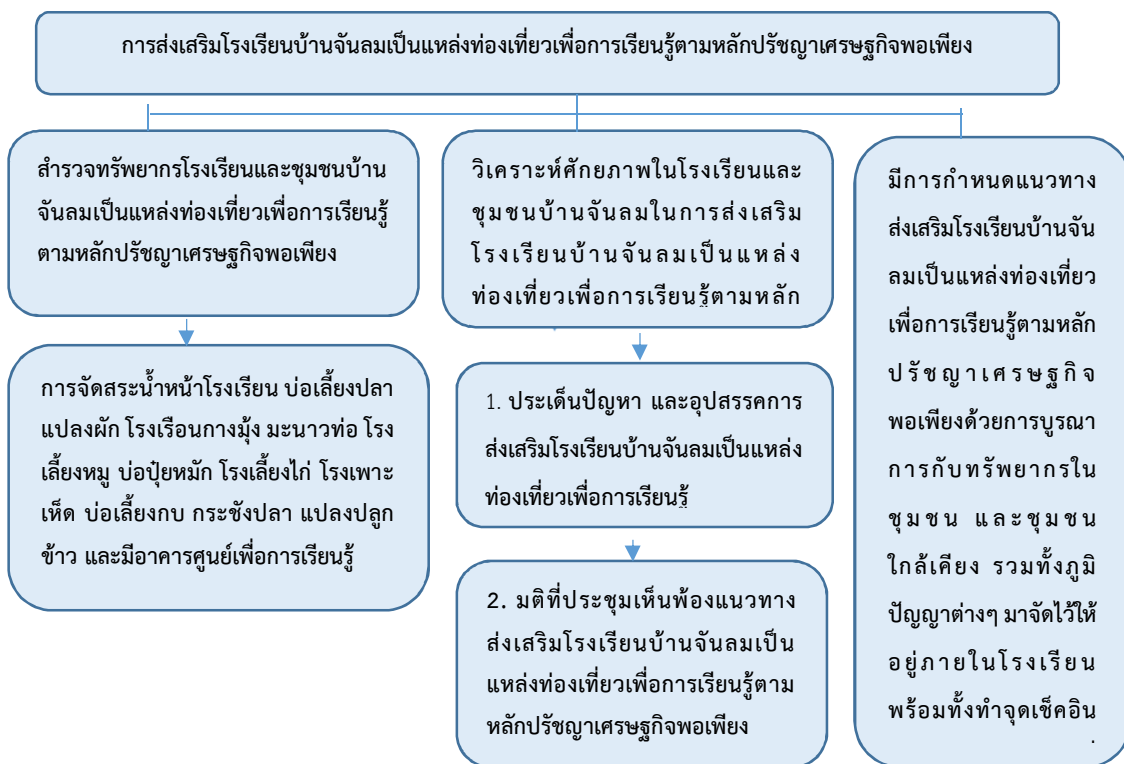
3) การกำหนดแนวทางส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ในที่ประชุมมีมติว่า ควรส่งเสริมนำทรัพยากรโรงเรียนบ้านจันลมที่มีอยู่ รวมทั้งบูรณาการกับทรัพยากรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งภูมิปัญญาต่าง ๆ มาจัดไว้ให้อยู่ภายในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ระยะเวลาในการที่จะทำสำเร็จนานและต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในที่ประชุมมีมติว่า ให้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมก่อน และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน

3.3 ส่งเสริมให้มีจุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน โดยการหาจุดเด่นของโรงเรียนในการพัฒนาให้กลายเป็นสถานที่ที่น่าสนใจ และทำให้ผู้คนที่ผ่านไปมาได้แวะพักถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการทำวิจัย

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) การสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลมศกดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีความพร้อมในด้านทรัพยากรทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ในการเสริมหนุนให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ได้ อีกทั้งโรงเรียนยังมีวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและความร่วมมือเป็นกลไกสำคัญให้เกิดโครงการฯ ซึ่งสถานศึกษามีทั้งทรัพยากรที่สามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีนโยบายและแผนงานตามหลักการบริหาร เพื่อให้เกิดการจัดการท่องเที่ยว โดยองค์ประกอบทั้ง 2 ประการนี้ ทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุผลในการขับเคลื่อนโครงการฯ ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Leys, Wayne A. R. กล่าวว่า นโยบายคือ สิ่งที่ทำให้โครงการฯ เกิดการขับเคลื่อนในการปฏิบัติงานและบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณค่า ส่วนแผนงานเป็นแนวทางการทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ หากองค์กรใดมีทั้งนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกัน จะส่งผลให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนบ้านจันลมมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนทุกด้านเพื่อให้เกิดการจัดโครงการที่ยั่งยืน (Leys, Wayne A. R, 2013) สอดคล้องกับการศึกษาของประจักษ์ นาหนองตูม พบว่า ปัญหาด้านความพร้อมและสภาพปัญหาโรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียน และยังมีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน (ประจักษ์ นาหนองตูม, 2543) และสอดคล้องกับการศึกษาของกานต์ชนิต ต๊ะนัย พบว่า การจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ควรคำนึง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไข ปรับปรุง เมื่อดำเนินการได้ครบอย่างรอบด้านแล้ว จะทำให้โรงเรียนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรชุมชน ซึ่งจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของชุมชนรอบบริเวณสถานศึกษา และชุมชนจึงเป็นหน่วยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในสถานศึกษาที่ดียิ่งขึ้น (กานต์ชนิต ต๊ะนัย, 2551) สอดคล้องกับ Greenwood, Jerusha Bloyer ได้เสนอแนวคิดว่าการบูรณาการการท่องเที่ยวกับชุมชนผ่านการส่งเสริมจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ หวงแหวนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ต้องสร้างให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ไม่ใช่ส่งเสริมเฉพาะแหล่งใดแหล่งหนึ่ง แต่ควรส่งเสริมให้เกิดเป็นการประสาน

การทำงานแบบองค์รวมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน อันจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาวต่อไป (Greenwood, Jerusha Bloyer, 2006)

2) การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อพิจารณาจะพบว่า ศักยภาพที่สำคัญของการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจันลม ตำบลลุมพุก อำเภอบุขัน จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากการบริหารจัดการโรงเรียนตามแผนที่วางไว้ภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ประการสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการ คือ ความร่วมมือทั้งจากบุคลากรภายในโรงเรียนและความร่วมมือของคนในชุมชน โดยความร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชนในปัจจุบัน จะพบว่า คณะครูและนักเรียนให้ความเคารพและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ชุมชนและผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนให้การยอมรับผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชูเดช เฟื่องฟู พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนอยู่ ในฐานะผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้ความร่วมมือในกิจกรรมโรงเรียนด้วยการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนงบประมาณ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม หลักสูตร และความสัมพันธ์กับชุมชน (ชูเดช เฟื่องฟู, 2548) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของณรงค์ อภัยใจ พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในหลายรูปแบบ ทั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสถานศึกษา และการที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านของการจัดการศึกษา มากขึ้น (ณรงค์ อภัยใจ, 2548) สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐพัชร มณีโรจน์ พบว่า ความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่ง เกิดจากความร่วมมือของชุมชนที่มีกับผู้มาเยือน หากไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนแล้ว ก็ไม่สามารถเกิดการท่องเที่ยวทั้งในสถานศึกษาและชุมชนได้ หรือหากเกิดขึ้นจะเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ยั่งยืน เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน (ณัฐพัชร มณีโรจน์, 2560) สอดคล้องกับ C.Tosun ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน และร่วมรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว การสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนดังกล่าวนี้ จะส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น (C. Tosun, 2023)

3) การกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการส่งเสริมนำทรัพยากรโรงเรียนบ้านจันลมที่มีอยู่รวมทั้งบูรณา

การกับทรัพยากรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งภูมิปัญญาต่าง ๆ มาจัดไว้ให้อยู่ภายในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเนื่องจากระยะเวลาในการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ ต้องใช้ระยะเวลานานและต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในที่ประชุมมีมติว่า ให้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมก่อน และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน และส่งเสริมให้มีจุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกมลศิลป์ แก้วยาศรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางด้านทุน ทรัพยากรมนุษย์ และเชื่อมประสานการดำเนินงานได้หลายภาคส่วน เพื่อให้โครงการเกิดการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งถือว่าเป็นทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการโรงเรียน ที่สามารถส่งผลให้โครงการต่าง ๆ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ได้ (กมลศิลป์ แก้วยาศรี, 2548) สอดคล้องกับ Robert L.Katz ให้แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีทักษะในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะเทคนิควิธีการทั้งการใช้ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะ ทักษะด้านความคิดรวบยอดที่จะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายขององค์กร ซึ่งทักษะเหล่านี้จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถบรรลุนโยบายและแผนที่วางไว้ได้สำเร็จตามประสงค์ (Katz, R.L, 2023)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งสำคัญของการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจันลม ตำบลมศักดิ์ อำเภอชุนธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากการบริหารจัดการโรงเรียนตามแผนที่วางไว้ภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ประการสำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการ คือ ความร่วมมือทั้งจากบุคลากรภายในโรงเรียนและความร่วมมือของคนในชุมชน โดยความร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชนในปัจจุบัน จะพบว่า คณะครูและนักเรียนให้ความเคารพและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ชุมชนและผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนให้การยอมรับผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี อีกประการหนึ่งก็คือ ควรมีการส่งเสริมนำทรัพยากรของโรงเรียนบ้านจันลมที่มีอยู่มาบูรณาการกับทรัพยากรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งภูมิปัญญาต่าง ๆ มาจัดไว้ให้อยู่ภายในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเนื่องจากระยะเวลาในการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จต้องใช้ระยะเวลานาน และต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในที่ประชุมจึงมีมติว่า ให้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ใน โรงเรียนบ้านจันทรม่อน และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน และส่งเสริมให้มีจุดเช็กอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน เพื่อให้เกิดจุดเด่นดึงดูดใจแก่นักเรียน นักท่องเที่ยว และประชาชนในหมู่บ้านและบ้านใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 ควรบูรณาการทรัพยากรในโรงเรียนกับชุมชน สู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
- 1.2 หน่วยงานท้องถิ่น ควรจะส่งเสริมให้งบประมาณเพื่อการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 หน่วยงานท้องถิ่นควรมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนและชุมชน และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการทรัพยากรในโรงเรียน เพื่อนำมาบูรณาการกับชุมชน ภายใต้ทรัพยากรที่โรงเรียนและชุมชนมีอยู่สู่ความยั่งยืน
- 2.2 ควรศึกษาการกำหนดนโยบายและกลไกการจัดการทรัพยากรในโรงเรียน เพื่อนำมาบูรณาการกับชุมชน ภายใต้ทรัพยากรที่โรงเรียนและชุมชนมีอยู่สู่ความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กมลศิลป์ แก้วยาศรี. (2548). การรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กานต์ชนิต ตะนัย. (2551). การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. ใน *การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ชูเดช เฟื่องฟู. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. (2560). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. ใน *วารสารการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 13, (2).
- ทศนา แคมมณี. (2546). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประจักษ์ นาหนองตูม. (2543). การศึกษาการดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โรงเรียนแกนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียง. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โรงเรียนบ้านจันลม. (2566). ข้อมูลนักเรียน. เรียกใช้เมื่อ 23 สิงหาคม 2566 จาก https://data.bopp-obec.info/web/index_view_stu.php?School_ID=1033530271.
- C. Tosun. (1998). Roots of unsustainable tourism development at the local level : the case of Urgup in Turkey. *Journals of Tourism Management*. run when 22 August 2023 Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/journal>.
- Greenwood, Jerusha Bloyer. (2006). *Sustainable development in a tourism destination context: APlimsoll model of sustainability for Tyrrell County*. North Carolina : North Carolina State University.
- Katz, R.L. (1955). Skill of Effective Administrator. run when 22 August 2023 Retrieved from <https://www.scirp.org/referencespapers.aspx?referenceid=2233860>.
- Leys, Wayne A. R. (2013). *Ethics and Social Policy*. South Charleston : Nabu Press.